

ELEKTRĖNŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „PASAKA“ KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą Elektrėnų lopšelyje-darželyje „Pasaka“ (toliau – lopšelis-darželis), krizių valdymo komandos narių funkcijas, darbo organizavimą bei institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo metu.

2. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;

2.2. **krizė lopšelyje-darželyje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: ugdytinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme lopšelyje-darželyje, gaisras lopšelyje-darželyje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt;

2.3. **krizės valdymas lopšelyje-darželyje** – veiksmai, kuriuos atlieka lopšelio-darželio administracija, vaiko gerovės komisija (toliau – VGK) ir krizių valdymo komanda, siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizės valdymas apima pagalbos organizavimą, lopšelio-darželio bendruomenės (įskaitant tėvus (globėjus)) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą lopšelio-darželio bendruomenės narių saugumu ir pan.;

2.4. **krizių valdymo lopšelyje-darželyje komanda** – nuolat veikianti, krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos atstovai, švietimo pagalbos specialistai, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

2.5. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti.

3. Krizių valdymo tikslas:

3.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdytosi procesas lopšelyje-darželyje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;

3.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

II. KRIZIŲ VALDYMO LOPŠELYJE-DARŽELYJE ORGANIZAVIMAS

4. Lopšelio-darželio krizių valdymo komandos paskirtis – pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę (toliau – Krizė), o, įvykus Krizei lopšelyje-darželyje – koordinuotai ir veiksmingai organizuoti Krizės pasekmių įveikimą, atkurti įprastą lopšelio-darželio bendruomenės veiklą, užtikrinti Krizės paveiktiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, prireikus – kitas institucijas (savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

5. Lopšelio-darželio Krizių valdymo komanda (toliau – Komanda) sudaryta iš 5 narių. Lopšelio-darželio Komandai vadovauja direktorius. Lopšelio-darželio Komandą sudaro: lopšelio-darželio Komandos vadovas, narys atsakingas už komunikaciją; narys atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą, ir narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą. Lopšelio-darželio Komandos vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, ir nario, atsakingo

už komunikaciją, funkcijas turi atlikti skirtingi asmenys.

6. Lopšelio-darželio Komandos nariais skiriami Krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys lopšelio-darželio administracijos darbuotojai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai ir/ar pagalbos mokiniui specialistai. Komandos nariai gali būti ir VGK nariais. Lopšelio-darželio Komandos sudėtį įsakymu tvirtina lopšelio-darželio direktorius.

7. Lopšelio-darželio Komanda Krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

7.1. kartu su VGK parengia preliminarų Krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato Krizės valdymo veiksmus (toliau – Krizės valdymo veiksmų planas) (Priedas Nr.1);

7.2. įvykus Krizei, kartu su VGK konsultuojasi su lopšelio-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), peržiūri preliminarų Krizės valdymo veiksmų planą, pritaikant jį esamai Krizės situacijai ir įvertinant lopšelio-darželio turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, esant būtinybei, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą Krizės situaciją ir tolesnius Krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

7.2.1. koreguoti Krizės valdymo veiksmų planą;

7.2.2. sustabdyti Krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius Krizės valdymo veiksmus aptaria Krizės valdymo eigą ir numato postvencinius veiksmus.

8. Lopšelio-darželio Komandos narių funkcijos:

8.1. **Komandos vadovas:**

8.1.1 numato, kad, nesant kurio nors lopšelio-darželio Komandos nario, jo funkcijoms Krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas lopšelio-darželio darbuotojas;

8.1.2 vadovauja lopšelio-darželio Komandos darbui;

8.1.3 inicijuoja lopšelio-darželio Komandos posėdžius Krizės valdymo klausimams svarstyti. Lopšelio-darželio Komandos posėdžiai Krizės valdymo organizaciniais klausimams, lopšelio-darželio komandos narių funkcijoms Krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam Krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kt. aptarti, organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;

8.1.4 užtikrina, kad lopšelio-darželio Komandos nariai įgytų Krizės valdymo kompetencijų ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus po 4 akademinės valandas) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

8.1.5 užtikrina, kad lopšelio-darželio Komandos nariams dalyvaujant Krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

8.1.6 įvykus Krizei, nedelsiant informuoja lopšelio-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, prireikus – kitas institucijas (savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

8.1.7 įvykus Krizei, susisiekiama su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina Krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie Krizę bus pateikta lopšelio-darželio bendruomenei (administracijai, mokytojams, ugdytiniams, ugdytinių tėvams (globėjams, rūpintojams));

8.1.8 Krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie Krizę lopšelio-darželio Komandą ir VGK;

8.1.9 informuoja lopšelio-darželio administraciją ir mokytojus apie Krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie Krizę lopšelio-darželio darbuotojams, užtikrina, kad pedagogai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) ugdytiniams grupėse praneštų informaciją apie Krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

8.1.10 ugdytinio ir (ar) lopšelio-darželio darbuotojo mirties atveju, pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

8.2. **narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:**

8.2.1. įvykus Krizei, vertina situaciją lopšelyje-darželyje (labiausiai Krizės paveiktus

lopšelio-darželio bendruomenės narius, bendrą lopšelio-darželio bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir įstaigos vidinius resursus, reikalingus psichologinės pagalbos teikimui;

8.2.2. bendradarbiaudamas su lopšelio-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija organizuoja psichologinės pagalbos lopšelio-darželio bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

8.2.3. labiausiai Krizės paveiktiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą lopšelio-darželio bendruomenės nariams (rengia pokalbius su lopšelio-darželio bendruomenės nariais, konsultuoja lopšelio-darželio bendruomenės narius individualiai ar grupėmis).

8.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

8.3.1. reguliariai atnaujina lopšelio-darželio Komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą lopšelio-darželio Komandos nariams ir lopšelio-darželio bendruomenei;

8.3.2. bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar lopšelio-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija parengia informacijos apie Krizę tekstą, kuris bus skirtas lopšelio-darželio bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją lopšelio-darželio Komandos vadovui;

8.3.3. konsultuoja lopšelio-darželio Komandos vadovą, pedagogus, kaip informuoti apie Krizę ugdytinius ir žiniasklaidą;

8.3.4. paruošia informaciją apie Krizę ir praneša ugdytinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

8.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

8.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

8.4.1. esant Krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme lopšelio-darželio bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių lopšelio-darželio bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

8.4.2. po Krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą.

8.5. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą:

8.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei lopšelio-darželio bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus lopšelio-darželio bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja lopšelio-darželio Komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

8.5.2. rūpinasi, kad Krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmai pagalbai suteikti;

8.5.3. numato vietą (-as) lopšelyje-darželyje, kur galėtų būti teikiama pirmoji pagalba;

8.5.4. po Krizės vertina pirmosios medicininės pagalbos organizavimo efektyvumą.

9. Lopšelio-darželio Krizės komanda numato preliminarų veiksmų planą, įvykus Krizei:

9.1. Nedelsiant po įvykio:

9.1.1. sukviesti Krizių komandą, prisiminti kiekvieno funkcijas ir atsakomybę;

9.1.2. sukviesti pedagogų pasitarimą, kurio metu instruktuoti, kaip informuoti vaikus, padėti vaikams reikšti emocijas ir reaguoti į įvykį;

9.1.3. priminti pagrindines Krizių komandos narių ir pedagogų funkcijas;

9.1.4. suteikti informaciją apie tai, kur ir kaip bus teikiama pagalba;

9.1.5. suteikti neatidėliotiną pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia;

9.1.6. pirmosios dienos pabaigoje aptarti pagrindinius dienos įvykius, numatyti svarbiausius kitos dienos veiksmus.

9.2. Kitą dieną:

9.2.1. organizuoti tolesnį pagalbos teikimą lopšelio-darželio bendruomenės nariams;

9.2.2. vykdyti šviečiamąją veiklą, slopinti gandus;

9.2.3. aptarti tėvų informavimą ir prevencinio švietimo klausimus;

9.2.4. dienos pabaigoje aptarti pagrindinius įvykius, numatyti tolesnius veiksmus.

9.3. Vėlesnėmis pirmosios savaitės dienomis:

9.3.1. organizuoti trumpus esamos situacijos aptarimus;

9.3.2. tęsti numatytą pagalbos priemonių įgyvendinimą.

9.4. Krizių komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, konkrečios Krizės valdymo veikla nutraukiama.

9.5. Komanda, įgyvendinusi Krizės valdymo plane numatytus veiksmus, įvertina Krizės valdymo lopšelyje-darželyje veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus bei koreguoja Krizės valdymo lopšelyje-darželyje veiksmų planą

10. **Visi pagalbą krizinėje situacijoje lopšelyje-darželyje teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims, atlikti pavestas funkcijas, nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.**
